

ด่วนที่สุด

ที่ อท ๐๐๓๒.๐๐๑/๑๖๖๗๗

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง
๑๒๒ ถนนโพธิ์พระยา-ท่าเรือ อท ๑๔๐๐๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานตามนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาสวนสมุนไพร

เรียน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอ่างทอง, ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งและสาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบรายงานสวนสมุนไพรในสถานบริการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒.รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง จำนวน ๑ ฉบับ
๓.รูปแบบป้ายชื่อสมุนไพรสำหรับติดไว้ในสวนสมุนไพร จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ได้มีนโยบายด้านการพัฒนาสวนสมุนไพรในสถานบริการในจังหวัดอ่างทอง ทั้งโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง โดยให้สถานบริการทุกแห่งมีสวนสมุนไพรและดำเนินการพัฒนาสวนสมุนไพรให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยสมุนไพรที่ต้องปลูกในสวนสมุนไพรอย่างน้อย ๑๐ ชนิด ซึ่งต้องมีสมุนไพรพื้นฐาน ๕ ชนิด (ฟ้าทะลายโจร, ขมิ้นชัน, ว่านหางจระเข้, ชุมเห็ดเทศ และเสลดพังพอน) นั้น

ในการนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง ขอแจ้งให้สถานบริการทุกแห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง ดำเนินการจัดทำสวนสมุนไพรและพัฒนาสวนสมุนไพรให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ และขอให้รายงานให้สำนักงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง ทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป เพื่อรวบรวมและรายงานให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง ดังรายละเอียดสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งผู้เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรงค์ รุ่งเรือง)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

โทร. ๐ ๓๕๖๑ ๑๒๒๒ ต่อ ๑๒๑

โทรสาร ๐ ๓๕๖๑ ๒๔๓๒

หมายเหตุ: ความนี้โหลดเอกสารส่งที่ส่งมาด้วยทางเว็บไซต์กลุ่มงานการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง <http://๑๖๔.๑๑๕.๔๑.๑๗๗/tm/> หัวข้อ "เอกสารความนี้โหลด"

แบบรายงานส่วนสมุญไพรในสถานบริการ
( ) วันที่ ๑ , ( ) วันที่ ๑๕
เดือน..... ๒๕๖๒

จังหวัด อ่างทอง ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

รพ./อำเภอ.....

ลำดับ	ชื่อสถานบริการ	ส่วนสมุญไพร (ใส่เครื่องหมาย ✓)		ประเภทการปลูก (ใส่เครื่องหมาย ✓)		รายการสมุญไพรที่ปลูกในส่วนสมุญไพร	ผู้รับผิดชอบดูแล ส่วนสมุญไพร
		มี	ไม่มี	ปลูกลง แปลงดิน	ปลูกใส่ กระถาง		
						๑.....	
						๒.....	
						๓.....	
						๔.....	
						๕.....	
						๖.....	
						๗.....	
						๘.....	
						๙.....	
						๑๐.....	
						๑.....	
						๒.....	
						๓.....	
						๔.....	
						๕.....	
						๖.....	
						๗.....	
						๘.....	
						๙.....	
						๑๐.....	

หมายเหตุ - รายงานทุกวันที่ ๑ และวันที่ ๑๕ ของทุกเดือน เริ่ม ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ส่งให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง
และให้สสอ./รพ. รวบรวมและส่งรูปส่วนสมุญไพรของสถานบริการแต่ละแห่ง ๑-๒ รูป ทาง email : ttm.angthong@gmail.com

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
*1	ฟ้าทะลายโจร	Andrographis paniculata Wall. ex Nees.	Acanthaceae	รักษาอาการไข้ เจ็บคอ ลดน้ำหนัก แก้อาการท้องเสีย	
*2	ขมิ้นชัน	Curcuma longa Linn.	Zingiberaceae	รักษาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อและแผลในกระเพาะอาหาร แก้อาการแพ้คัน อักเสบจากแมลงสัตว์กัดต่อย	
*3	ว่านหางจระเข้	Aloe barbadensis.	Liliaceae	ใช้รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก แผลไหม้เกรียม จากแสงแดดและการฉายรังสี	
*4	ชุมเห็ดเทศ	Cassia alata Linn.	Leguminosae	มีฤทธิ์กระตุ้นให้ลำไส้ใหญ่มีการบีบตัวเพื่อขับถ่าย รักษาอาการกรากกลากเลื่อน ผดผื่นคัน	
*5	เสลดพังพอน	Barleria lupulina Lindl.	Acanthaceae	รักษาอาการแพ้ อักเสบจากแมลงสัตว์กัดต่อย เริ่ม งูสวัด	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
6	กระชาย	Boesenbergia pandurata.	Zingiberaceae	แก้ปวดมวนท้องขับลม ทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้เคลื่อนไหวดีขึ้นและช่วยเจริญอาหาร	
7	กระเทียม	Allium sativum Linn.	Aliaceae	ใช้รักษาอาการท้องอืดท้องเฟ้อ ช่วยต้านการเกิดแผลในกระเพาะอาหาร	
8	กะเพรา	Ocimum sanctum Linn.	Labiatae	ขับลม แก้ปวดท้อง	
9	ข่า	Languas gatanga.	Zingiberaceae	รักษาอาการจุกเสียดแน่นท้อง อาหารไม่ย่อย ปวดท้อง ท้องเสีย	
10	ขิง	Zingiber officinale.	Zingiberaceae	เป็นยาขับลม บรรเทาอาการปวดท้อง แก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน รักษาอาการไอ ระคายคอจากเสมหะ	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
11	มะขาม	Tamarindus indica Linn.	Leguminosae	มีฤทธิ์ระบาย ลดความร้อนใน รักษาอาการไอ ระคายคอ จากเสมหะ	
12	ซีพีล็ก	Cassia siamea Britt.	Leguminosae	แก้อาการท้องผูก บรรเทาอาการนอนไม่หลับ	
13	กล้วยน้ำว้า	Musa sapientum.	Musaceae	แก้ท้องเสียที่ไม่รุนแรง แก้โรคระเพาะ	
14	ทับทิม	Punica granatum.	Punicaceae	แก้อาการท้องเสีย บิด แก้กระหาย คลายร้อน	
15	ฝรั่ง	Psidium guajava Linn.	Myrtaceae	แก้อาการท้องเสีย	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
16	ยอ	Morinda citrifolia Linn.	Rubiaceae	แก้ไอ เจียน ขับลม	
17	ตีปตี	Piper retrofractum Vahl.	Piperaceae	รักษาอาการไอ ระคายคอจากเสมหะ ขับลม แก้จุกเสียด	
18	มะนาว	Citrus aurantifolia Swing.	Rutaceae	รักษาอาการไอ ระคายคอจากเสมหะ รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน	
19	มะม่วงเครือ	Solanum trilobatum Linn.	Solanaceae	รักษาอาการไอ ระคายคอจากเสมหะ	
20	มะม่วงต้น	Solanum indicum Linn.	Solanaceae	รักษาอาการไอ ระคายคอจากเสมหะ	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
21	กระเจียวแดง	Hibiscus sabdariffa Linn.	Malvaceae	มีฤทธิ์ขับปัสสาวะฤทธิ์ลดความดันโลหิต รักษาอาการขาดเบา	
22	ตะไคร้	Cymbopogon citratus Stapf.	Gramineae	ช่วยขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ ลดความร้อนในร่างกาย ช่วยขับลม แก้ท้องอืด	
23	ตีนเป็ด	Ananus comosus Merr.	Bromeliaceae	ช่วยขับปัสสาวะ แก้อาการท้องผูก	
24	บัวบก	Centella asiatica.	Umbelliferae	ช่วยสมานแผลและเร่งการสร้างเนื้อเยื่อ ระวังการ เจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดหนองและลด การอักเสบ	
25	ตำลึง	Coccinia grandis (Linn.) Vogit.	Cucurbitaceae	รักษาอาการแพ้ อักเสบจากแมลงสัตว์กัดต่อย	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
26	ไพล	Zingiber cassumunar Roxb.	Zingiberaceae	แก้อาการเคล็ดขัดยอก แก้ฟกช้ำ บวม แก้อาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ	
27	บอระเพ็ด	Tinospora crispa (Linn.) Miers ex Hook.F. et Thoms.	Menispermaceae	รักษาอาการไข้ เจ็บอุจจาร รักษาโรคริดสีดวงทวาร ช่วยขับพยาธิ	
28	กระชายดำ	Kaempferia parviflora (KP.)	Zingiberaceae	ต้านการเกิดโรคมะเร็ง เป็นยาบำรุงกำลัง ป้องกันการ เกิดแผลในกระเพาะอาหาร	
29	กระเทียม	Zingiber zerumbet (Linn.) Roscoe ex Sm.	ZINGIBERACEAE	บำรุงกำลัง ขับน้ำนม แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ช่วยขับปัสสาวะ	
30	กระวานไทย	Amomum krevanh Pierre ex Gagnep.	ZINGIBERACEAE	แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
31	กานพลู	<i>Syzygium aromaticum</i> (Linn.) Merr. & L.M.Perry.	MYRTACEAE	แก้อาการท้องอืด ท้องเฟ้อ แน่นจุกเสียด รักษาโรครำมะนาด แก้ปวดฟัน ระงับกลิ่นปาก	
32	แก้ว	<i>Murraya paniculata</i> .	RUTACEAE	แก้อาการปวดฟัน แก้อาการเวียนศีรษะ	
33	ช่อย	<i>Streblus asper</i> Lour.	MORACEAE	แก้อาการปวดฟัน ป้องกันฟันผุ แก้ริดสีดวงจมูก	
34	คูน (ราชพฤกษ์)	<i>Cassia fistula</i> Linn.	FABACEAE	รักษาอาการท้องผูก ช่วยบำรุงโลหิตในร่างกาย	
35	เทียนบ้าน	<i>Impatiens balsamina</i> Linn.	BALSAMINACEAE	รักษาฝี แผลพุพอง รักษากลากเกลื้อน	

รายการสมุนไพรที่ควรปลูกในสถานบริการ จังหวัดอ่างทอง

ที่	ชื่อสมุนไพร	ชื่อวิทยาศาสตร์	วงศ์	สรรพคุณ	QR CODE
36	ทองพันชั่ง	Rhinacanthus nasutus Linn.Kurz	Acanthaceae	รักษากลาก เกื้อหนุน รักษาโรคผิวหนัง รีดสีดวงทวารหนัก แก้ไอเป็นเลือด ฆ่าพยาธิ	
37	น้อยหน่า	Annona squamosa Linn.	ANNONACEAE	รักษาหิด เเท บำรุงผิวพรรณ เส้นผมและดวงตา	
38	รางจืด	Thunbergia laurifolia.	ACANTHACEAE	ขจัดสารพิษตกค้างในร่างกาย	
39	ตะไคร้หอม	Cymbopogon nardus Rendle.	GRAMINEAE	ไล่แมลง เช่น ยุง	
40	พุด	Piper betle Linn.	Piperaceae	ขับเสมหะ ขับเหงื่อ แก้ปวดท้องเพราะพยาธิ เป็นยาฆ่าเชื้อและแก้ลมพิษ แก้คัดจมูก ยาอมแก้ปวดแก้เจ็บคอ	

รูปแบบป้ายชื่อสมุนไพรสำหรับติดไว้ในสวนสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร “ .....
ชื่อวิทยาศาสตร์ : .....
วงศ์ : .....
สรรพคุณ : .....
.....
.....

QR CODE

ตัวอย่างป้ายชื่อสมุนไพร

ชื่อสมุนไพร “ฟ้าทะลายโจร”
ชื่อวิทยาศาสตร์ : <i>Andrographis paniculata</i> Wall. ex Nees.
วงศ์ : Acanthaceae
สรรพคุณ : รักษาอาการไข้ เจ็บคอ ลดน้ำมูก แก้อาการท้องเสีย

- หมายเหตุ :**
- ป้ายชื่อสมุนไพรไม่กำหนดขนาดของป้าย แต่ความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่
  - ป้ายชื่อสมุนไพรอาจทำมาจาก ไม้ , พิวเจอร์บอร์ด, สติกเกอร์, วนิล, ไม้ตามความเหมาะสม